Revista del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears

VETERINÀRIA

ABRIL 20

En guàrdia contra el grip aviar

La Reial Acadèmia de Medicina institueix el premi veterinari Grup Fer

Higiene alimentària: és segur el salmó de piscifactoria?

Nou enfocament per al pròxim cicle formatiu d'AVEPA

perfil col·legial # agenda # cas clínic # normativa

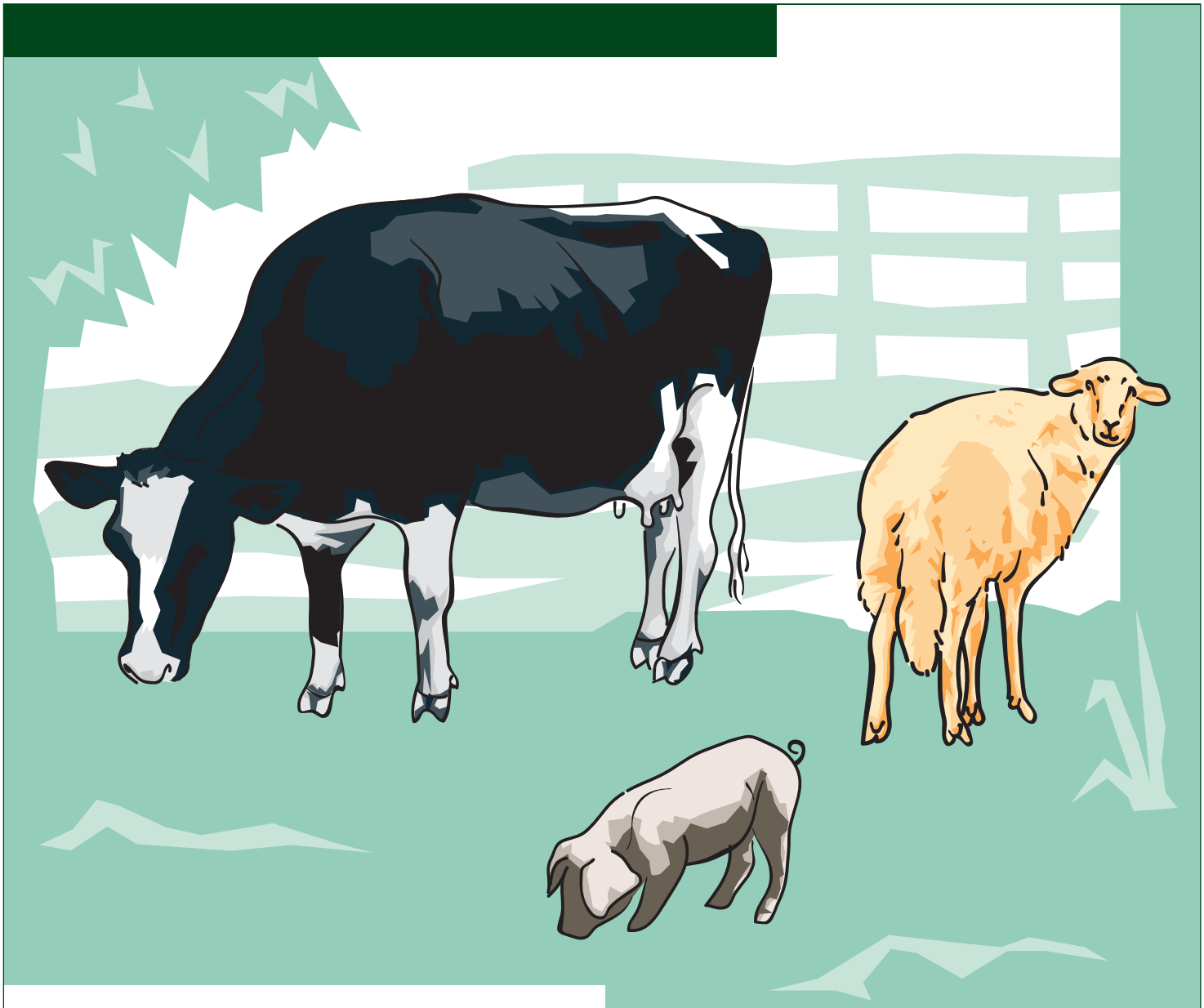

La seva salut
també és la nostra salut

PALMA DE MALLORCA
C/ Esperanto, 8 (Son Ferriol)
07198 Palma de Mallorca
Tel.: 971 42 83 75
Fax: 971 42 91 26
e-mail: gerent@ibab.net
administracio@ibab.net
laboratori@ibab.net
sanitat@ibab.net

CAMPOS
C/ Nord, 12 - 07630 Campos
Tel.: 971 65 26 62
971 65 26 64
Fax: 971 65 26 63
e-mail: produccio1@ibab.net

CIUTADELLA
C/ Bijuters, 36 - Parcel.la 11 POICI
07760 Ciutadella
Tel.: 971 38 47 45
Fax: 971 48 06 19
e-mail: delegacio.menorca@ibab.net

EIVISSA I FORMENTERA
Avda. Espanya, 49-3º
07800 Eivissa
Tel./Fax: 971 30 14 08
e-mail: ibab.eivissa@cief.es

ibab

Institut de Biologia Animal
de Balears S.A.

editorial

sumari

AVEPA 4
higiene alimentària: salmó de piscifactoria 5
veterinaris sense fronteres: soberania alimentària 6
portada: grip aviar 7
perfil col·legial: Dean P. Lawrence 11
reportatge: premi veterinari Grup Fer 12
actualitat: vacunació contra llengua blava • multa per l'abandonament d'un ca • campanya per protegir el voltor negre • nous casos de "vacas locas" 14
assessoria jurídica • col·legi • cas clínic 15
agenda • premis 16
pintura: Jim Bird • glossari manescal 17
normativa • resolució cas clínic 18

Reconocimiento legal de la profesión

Nuevamente los problemas de sanidad animal son motivo de preocupación para la salud pública. La epizootia de gripe aviar en Asia se ha convertido en uno de los mayores desafíos que deberemos afrontar en este sentido.

Las enfermedades animales, cuando adquieren una magnitud considerable, no constituyen únicamente un problema por las pérdidas económicas que originan, sino también por las posibles repercusiones que pueden tener para la salud de la población, las cuales no se deben minimizar nunca. Las medidas de protección y lucha deben llevarse a la práctica urgentemente, dando la mayor prioridad a la protección de la salud humana.

La Ley 44/2003, de ordenación de las profesiones sanitarias, nos reconoce a los veterinarios el carácter de sanitarios y por ello debemos participar activamente en los proyectos que puedan beneficiar la salud y el bienestar de la población. En nuestras actuaciones, además, debe primar el servicio a la sociedad, el interés y la salud de los ciudadanos.

La Ley nos atribuye el control de la higiene y de la tecnología en la producción y elaboración de alimentos de origen animal, así como la prevención y lucha contra las enfermedades animales, particularmente las zoonosis, y el desarrollo de las técnicas necesarias para evitar los riesgos que en el hombre pueden producir la vida animal y sus enfermedades.

Nuestra labor en la protección de la salud pública, mediante el control de las enfermedades animales y las zoonosis, debe ser ya definitivamente reconocida. La epidemia de gripe aviar de Asia, cuyas consecuencias futuras son todavía impredecibles, pero que ya están adquiriendo magnitud de catástrofe, vuelve a reafirmar esta necesidad.

A LES VÍCTIMES DE L'11-M

El Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears, en representació de la professió veterinària, expressa el seu condol i la seva solidaritat amb les víctimes dels atemptats de Madrid i llurs familiars.

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB). **Direcció veterinària:** Mireia Mayol. **Direcció periodística:** Andoni Sarriegi. **Consell editorial:** Jesús Martínez, Tolo Palou, José Ramón Miguel Cunill, Luis Riera, Francisco Solá. **Fotografia:** Jaime Reina. **Publicitat:** COVIB (Cecilio Metelo, 14 2ºD - Tel: 971 71 30 49). **Disseny i maquetació:** dDC. **Impressió:** amadip.esment.
Dipòsit legal: LE-920-1998

El Comité de Redacció recorda als col·laboradors de la revista que poden utilitzar tant el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles.
Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets.
Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

Nou cicle de Formació Continuada

Les ponències es basaran en casos clínics reals

AVEPA va iniciar, l'any 1998, un important projecte de formació continuada que pretenia, aprofitant la logística de cada una de les seves vocalies o estructures locals, fer arribar a tots els veterinaris de l'Estat espanyol un programa de formació de nivell bàsic-mitjà en les especialitats més importants i significatives. L'objectiu principal del programa de formació continuada era oferir uns mínims quant a formació i informació, amb un nivell elevat de qualitat de ponents, i uns preus perfectament assumibles per a tots. Des d'aquell moment, del qual han passat ja 6 anys, el programa s'ha anat realitzant de forma continuada, en forma de conferències d'estructura tradicional, a les quals han assistit més de 1.500 veterinaris.

Amb l'objectiu de modificar l'estructura de presentació d'aquesta formació, i fer-la més atractiva i estimulant per als assistents, s'ha dissenyat un nou cicle del programa de formació continuada per als anys 2004, 2005 i 2006, que pretén fonamentalment transmetre aquests coneixements d'una forma més amena, participativa i divertida per als assistents.

Aquesta diferent i original línia acadèmica es basa en promoure la interacció dels participants en les conferències, involucrant-los-hi més, i aproximant-los més a les realitats d'allò que es comunica. Per aconseguir-ho, aquesta formació continuada es basa fonamentalment en casos clínics reals, en la qual els mateixos veterinaris assistents en poden participar en la resolució; i tot això gràcies a l'elecció de ponents amb una gran capacitat de transmissió i involucració.

Al mateix temps, els proceedings d'aquesta formació també són diferents. Aniran organitzats, de la mateixa manera que les presentacions, en capítols del tipus: Casos clínics, Una imatge val més que mil paraules, Quin és el teu diagnòstic?, I tu què faries?, Sabies què?, Preguntes d'examen als ponents, El congressista vol saber..., etc.

Les dates previstes per la vocalia de Balears són les següents:

- 24-25 abril 2004 – **Cardiologia**
- 20-21 novembre 2004 – **Neurologia**
- 14-15 maig 2005 – **Oncologia**
- 24-25 setembre 2005 – **Emergències**
- 22-23 abril 2006 – **Traumatologia**
- 23-24 setembre 2006 – **Oftalmologia**

Com ja és habitual, rebreu informació individualitzada de cada seminari unes setmanes abans de la celebració.

Desitjam que l'assistència a aquesta formació continuada sigui tan estimulant per a tots els socis d'AVEPA com ho ha estat per a nosaltres a l'hora d'organitzar-la.

A més de la formació continuada, AVEPA Balears organitzarà, com cada any, seminaris de formació de nivell elevat i amb sentit eminentment pràctic. En l'horari habitual de dissabte horabaixa, el cursos previstos per a l'any 2004 són:

- 15 de maig de 2004: **Hematologia**
- 5 de juny de 2004: **Diagnosi per imatge**
- 4 de setembre de 2004: **Urgències endocrines**

Al mateix temps, i de la mateixa manera que l'any passat, hi haurà un seminari formatiu per ATV, que tindrà lloc el mes d'octubre.

Un estudio científico pone de manifiesto la presencia de dioxinas en salmones de piscifactorías

El 9 de enero en la revista Science se publicó un estudio científico llevado a cabo por un grupo de investigadores de la Universidad norteamericana de Indiana, en el que se evaluaba la posible contaminación del salmón con dioxinas y otras sustancias químicas.

El estudio, el mayor de este tipo realizado hasta la fecha, comprendió el análisis de 700 salmones (casi 2 toneladas de pescado), procedentes de Europa y América, tanto de piscifactorías como obtenido mediante pesca extractiva (salmón salvaje).

Los resultados del estudio indicaron la presencia de contaminantes químicos, como las dioxinas y otros compuestos organoclorados, en los salmones de piscifactoría, lo que dio lugar a que desde algunos medios de comunicación se lanzaran mensajes alarmistas acerca de la seguridad de estos pescados, y que la situación se utilizara para reavivar una vieja guerra comercial existente entre los criaderos de salmón de piscifactoría y los productores de salmón salvaje.

Las autoridades sanitarias, tanto europeas como nacionales, han emitido comunicados tranquilizadores para la población, dado que los niveles de dioxinas encontrados se encuentran por debajo de los límites recomendados por la Organización Mundial de la Salud (OMS) y de los establecidos por la normativa europea que regula la presencia de los contenidos de contaminantes químicos en los alimentos.

En este sentido conviene tener muy presente que este tipo de pescado es muy rico en ácidos grasos insaturados (entre ellos los conocidos como omega 3), cuyo consumo aporta un valor beneficioso a la hora de prevenir la aparición de patologías cardiovasculares. Así, la Asociación Americana del Corazón (AHA) recomienda una ingesta de 168-336 gramos de pescado a la semana.

Dados los bajos niveles de contaminación detectados, una disminución del consumo de estos productos para prevenir los riesgos que pudieran derivarse sería incluso contraproducente, en relación con los beneficios que dejarían de aportarse.

Ahora bien, aunque para las autoridades sanitarias los niveles no sean preocupantes, al menos de momento, el estudio sí debe conllevar un replanteamiento global de la producción animal de tipo intensivo. Nuevamente la alimentación animal se convierte en el vehiculador de sustancias químicas que, acumuladas en los animales de producción, fundamentalmente en las grasas, pueden provocar efectos perjudiciales en los consumidores a medio-largo plazo.

No se tienen muchas dudas de que los niveles de contaminación encontrados en los salmones de piscifactoría provienen de las harinas de pescado utilizadas en los piensos. Se sabe que las dioxinas y otros compuestos químicos como los residuos de pesticidas, se acumulan en las grasas de los pescados utilizados como materia prima para fabricar las harinas. Muchas de ellas se obtienen de especies de nulo valor comercial para las personas e incluso algunas de éstas se obtienen de aguas que pueden presentar este tipo de contaminación debido a la actividad y entorno industrial.

Todo esto vuelve a reafirmar la necesidad de que la seguridad alimentaria deba abordarse desde una perspectiva global e integral, abordando todos y cada uno de los eslabones que conforman la cadena alimentaria. Los veterinarios, como profesionales conocedores de todos ellos, constituimos un sector fundamental para que desde la administración y desde el sector económico este abordaje se vaya haciendo realidad.

Jesús Martínez

Què és la sobirania alimentària?

La sobirania alimentària és el dret dels pobles, dels seus països o unions d'estats a definir la seva pròpia política agrària i alimentària, sense exportacions a baix preu (dumping) davant països tercers.

La sobirania alimentària inclou:

- Prioritització de la producció agrícola local per alimentar la població i l'accés dels pagesos i dels sense terra a la terra, a l'aigua, a les llavors i al crèdit. D'aquesta manera s'estableix la necessitat de reformes agràries, de la lluita contra els OGM (organismes genèticament modificats) per al lliure accés a les llavors, i de mantenir l'aigua en la seva qualitat de bé públic que es pugui repartir d'una manera sostenible.

- El dret dels pagesos a produir aliments juntament amb el dret dels consumidors a poder decidir el que volen consumir i com i qui se'ls produeix.

- El dret dels països a protegir-se de les importacions agrícoles i alimentàries a preus massa barats.

- Uns preus agrícoles lligats als costs de producció: és possible sempre que els països o unions d'estats tinguin el dret de gravar amb imposts les importacions massa barates, que es comprometin a favor d'una producció pagesa sostenible i que controlin la producció en el mercat interior per evitar uns excedents estructurals.

- La participació dels pobles en la definició política agrària.

- El reconeixement dels drets de les dones pageses, que duen a terme un paper essencial en la producció agrària i en l'alimentació.

A tot el món, la plaga de les exportacions a baix preu (el dumping) destrueix la producció alimentària i l'economia agrícola local. És el cas de la llet europea exportada a l'Índia, del porc nord-americà al Carib o dels cereals de la UE a Àfrica. Aquests productes s'exporten a preus baixos gràcies a pràctiques de dumping.

En una altra ocasió descriurem exemples concrets que han provocat situacions dramàtiques a diversos indrets del planeta.

L'ús del dret de sobirania alimentària de les víctimes, el respecte cap a aquest dret per part dels poderosos i la nostra solidaritat per influir en les agressives polítiques agroalimentàries en els països rics poden contribuir a pal·liar la fam en el món.

Com a membres del grup de països rics del nord formam part de l'economia que empeny els països pobres del sud. Però la necessitat d'una sobirania alimentària és palpable a tots el nivells.

Pensem en un exemple local que coneixem com a membres d'una comunitat illenca: el sector boví de llet sofreix una greu crisi per una sèrie de raons. Qui dubta que la venda de llet envasada exportada a un mercat finalista com el de les illes i a uns preus per davall del cost de producció pot haver influït a la baixa en els preus que han cobrat els nostres ramaders productors de llet? Pot ser que amb el suposat exercici de la nostra sobirania alimentària hauríem pogut pal·liar aquest desequilibri.

Només és un exemple per intentar entendre el concepte descrit: sobirania alimentària.

La Unión Europea se protege contra la gripe aviar

Las 'conselleries' de Agricultura y Salut realizan muestreos de aves e inspecciones sanitarias como medidas cautelares

Una enfermedad animal volvió a copar las portadas de los medios de comunicación y a disparar la alarma a principios de año, cuando varios brotes de 'influenza' aviar hiperpatógena se presentaron en la región del sudeste asiático, provocando un grave problema de sanidad animal y una preocupante amenaza para la salud pública. Al cierre de esta edición de 'Veterinària' (5 de marzo), se habían confirmado 33 casos de infección en humanos, por vía inhalatoria, con el resultado de 22 muertos, 15 en Vietnam y 7 en Tailandia. La cepa H5N1, detectada de momento sólo en estos dos países, es la causante de dichos contagios mortales.

El número de personas afectadas resulta muy bajo en proporción a la cifra de animales infectados, lo que parece indicar que la citada cepa no es fácilmente transmisible a los humanos. En este sentido, la Agencia Española de Seguridad Alimentaria emitió el 28 de enero un comunicado en el que señala que la gripe aviar, "enfermedad bien conocida desde hace años en el ámbito de la sanidad animal, excepcionalmente puede transmitirse al hombre" . Además, hasta la fecha no se dispone de evidencia científica que demuestre la transmisión de persona a persona, según todos los informes emitidos por la Organización Mundial de la Salud (OMS).

Por su parte, el Col.legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB) difundió a principios de febrero un comunicado de prensa en el que puntualiza que la gripe aviar "no constituye un problema de seguridad alimentaria, puesto que no hay riesgo de contacto mediante la ingesta de carne". "La principal entrada del virus a las personas –explica el COVIB– es por vía inhalatoria y siempre que haya existido un contacto estrecho y reiterado con animales infectados, condición que, hoy por hoy, no ocurre en el Estado español". El comunicado subraya que, según la información suministrada por la Unión Europea, "en el Estado español no existían importaciones de aves vivas de corral de los países afectados, lo que supone una garantía de que la cabaña avícola no ha estado en contacto con animales infectados".

En referencia al descenso de las ventas de carne de pollo en la comunidad balear, recorte que se cifró entre el 6 y el 10 por ciento –según las fuentes–, el COVIB señala en su nota de prensa que "no existen motivos de preocupación" que justifiquen dicho descenso. En el mismo sentido se pronunció el ministro de Agricultura, Pesca y Alimentación, Miguel Arias Cañete, al afirmar que los españoles "pueden estar absolutamente tranquilos acerca del pollo que consumen", ya que no se importan aves ni productos cárnicos de estos animales desde los países afectados desde el cierre preventivo decretado por la Comisión Europea. Además, el ministro recalcó que España es un país con excedente de producción aviaria y no ha importado aves vivas de corral de los países afectados durante los dos últimos años.

Por su parte, los departamentos autonómicos de Agricultura y de Salut, del Govern balear, han adoptado una serie de medidas cautelares orientadas a detectar la enfermedad. Así, al decretarse la prohibición de importar productos avícolas de Tailandia, la Conselleria de Salut i Consum constató, mediante notificaciones a empresas comercializadoras de carne, que no existe entrada de dichos productos en nuestra comunidad autónoma, según ha informado el veterinario Jesús Martínez, jefe del Servicio de Seguridad Alimentaria. Además, el mismo departamento realizó inspecciones sanitarias en restaurantes especializados en cocina tailandesa para cerciorarse de que dichos establecimientos no se surtieran por cauces ajenos a las empresas mayoristas censadas en las islas. En todos los casos se ha confirmado que la carne de ave servida en estos comedores procede de explotaciones ubicadas en Baleares.

En cuanto a la Conselleria d'Agricultura, el jefe de Sanidad Animal, Carlos Llopis, explicó que, a propuesta del Ministerio, se

Las especies de aves salvajes, tales como los patos, actúan de reservorio del virus y son bastante resistentes a la enfermedad.

realizará en breve un plan de muestreo de aves en explotaciones de gallinas de puesta, de pollos orientados a la producción de carne ('broilers'), de aves cinegéticas y de avestruces. Dichas muestras se remitirán al Laboratorio Nacional de Referencia, en Algete, para su análisis. En caso de que se diera algún positivo, cosa improbable, se tendría que realizar un muestreo más específico para proceder al aislamiento del virus y se emprenderían medidas de refuerzo, como la recogida y análisis de heces de aves acuáticas y costeras durante las migraciones de otoño. El Institut de Biologia Animal de Balears será el organismo encargado de poner en práctica el citado plan de muestreo.

Descripción de la enfermedad

La 'influenza' o gripe aviar es una enfermedad infecto-contagiosa de los animales, causada por un virus que normalmente infecta solamente a las aves y, más raramente, a otras especies animales, como los cerdos, e incluso a las personas.

Así como todas las especies de aves son susceptibles de contraer la infección, las manadas de aves de corral son especialmente vulnerables, pudiendo adquirir la enfermedad proporciones epidémicas rápidamente.

Las especies de aves salvajes, tales como los patos, actúan de reservorio del virus y son bastante resistentes a la enfermedad. Los contactos entre las aves salvajes y las domésticas suelen ser el origen de los brotes. Se sabe, no obstante, que no es necesario que estos contactos sean directos para transmitir la enfermedad. A través de las heces se puede transmitir, mediante vectores mecánicos. El agua contaminada con heces de aves acuáticas infectadas también constituye una fuente de infección para las aves domésticas. Los mercados de animales vivos son otro eslabón importante en la propagación de la enfermedad. El virus se transmite fácilmente de una explotación a otra por medios mecánicos, como los equipos, vehículos, pienso, jaulas o ropas contaminadas. El virus puede sobrevivir durante largos períodos en el ambiente, sobre todo a temperaturas bajas.

El virus causante de la enfermedad es un Influenzavirus A de la familia Orthomyxoviridae. Existen varios serotipos, que se agrupan desde el H1 al H15, y desde el N1 al N9.

En las aves la enfermedad cursa de dos formas. La primera se manifiesta con un cuadro respiratorio leve, alteraciones de las plumas, depresión y disminución en la producción de huevos. Es causada por cepas del virus conocidas como débilmente patógenas. La segunda, producida por las cepas del virus altamente patógenas, es muy grave, ocasionando la muerte del 100% de las poblaciones aviares en pocos días.

Especialmente alarmante, en términos de elevada patogenicidad para las aves y de riesgo para la salud humana, es la detección de la cepa H5N1 como la causante de la mayoría de brotes en Asia. Dicha cepa ya ocasionó enfermedad en las personas en dos ocasiones en los últimos años, y ahora nuevamente está afectando a personas en Vietnam y Tailandia.

La transmisión del virus de la gripe aviar a las personas no es fácil, y se precisa un contacto directo y estrecho con las aves infectadas. De hecho, el número de personas afectadas en la actualidad es muy bajo en proporción a la magnitud que la epidemia está alcanzando en las aves. Pero preocupa enormemente la posibilidad de que la situación actual pudiera originar una nueva pandemia de gripe de las personas. Los científicos saben que el virus de la gripe aviar y el virus de la gripe humana pueden intercambiar genes cuando una persona está afectada simultáneamente por los virus de las dos especies. Este intercambio genético en el interior del cuerpo humano podría dar lugar a un nuevo tipo de virus sobre el cual las personas no tendrían ningún tipo de inmunidad, y la transmisión entre personas se vería favorecida. Esta es la situación que provocó la epidemia de gripe de 1918-1919, cuando un virus de la gripe humana completamente nuevo apareció y se extendió por todo el mundo, provocando la muerte de entre 40 y 50 millones de personas.

De momento, y hasta la fecha de cierre de esta edición, no hay evidencias acerca de la transmisión del virus entre personas. Unicamente se tiene constancia de la transmisión de la cepa aviar H5N1 a las personas en un brote ocurrido en Honk Kong en 1997, en el que 18 personas tuvieron que ser hospitalizadas y de las cuales 6 fallecieron (en todos los casos la transmisión se debió por estar dichas personas en contacto directo con aves infectadas, una en granja y el resto en mercados de animales vivos), y los casos recientes ocurridos en Vietnam y Tailandia.

Aparte de la cepa H5N, existen otras dos cepas capaces de transmitirse a las personas. Son las cepas H9N2, que no es cepa altamente patógena para las aves, y la H7N7, que sí lo es y que ha sido

la causante de un brote en los Países Bajos y en Alemania en febrero de 2003, causando la muerte de un veterinario en Holanda.

La cepa que más preocupa en términos de salud pública es la H5N1. Aparte de ser una cepa altamente patógena para las aves, ocasionando hasta un 100% de mortalidad, es una cepa que muta rápidamente y tiene tendencia a adquirir genes de virus que infectan a otras especies animales y al hombre. Las aves que sobreviven a la infección excretan el virus al menos durante 10 días, oralmente y a través de las heces, lo que facilita la ulterior propagación en los mercados de aves vivas y a través de las aves migratorias. La propagación de la enfermedad entre las aves aumenta la probabilidad de una infección directa al hombre. Si a medida que pasa el tiempo aumenta el número de personas afectadas, crecerá también la probabilidad de que el ser humano se vea infectado simultáneamente por cepas de la gripe humana y de la gripe aviar que puedan intercambiar su material genético y dar lugar a un nuevo subtipo de virus para la especie humana.

La evolución de los brotes de gripe aviar en humanos en los últimos años, las cepas responsables, número de animales sacrificados, y número de personas afectadas, aparece reflejada en el cuadro I y en la figura I.

Situación acual en Asia

■ Los brotes de gripe aviar H5N1, notificados actualmente en ocho países asiáticos, carecen de precedentes históricos por su escala, extensión geográfica y consecuencias económicas para el sector agrícola.

■ Existe un riesgo elevado de que la cepa H5N1 se haga endémica en las poblaciones de aves de corral de la zona geográfica afectada y de que la enfermedad se propague a regiones distantes.

■ Hasta la fecha sólo se han descrito casos humanos en Vietnam y Tailandia, donde los brotes en las aves de corral están muy generalizados. Pero es de prever que también se detecten casos humanos en otros países donde también están afectadas las aves con la cepa H5N1.

■ Los datos disponibles hasta la fecha indican que la cepa H5N1, aunque es altamente patógena para las aves de corral, no se transmite fácilmente al ser humano. Aunque debido a la inestabilidad genética del virus y al posible intercambio de genes entre el virus aviar y el virus humano la situación es impredecible.

■ Cuando una enfermedad que afecta a un sector agrícola económicamente importante también supone un riesgo para la salud humana, no se deben minimizar esos riesgos, aunque sean impredecibles, por el interés de mantener la confianza del consumidor.

■ Las medidas destinadas a eliminar la enfermedad en las aves de corral también reducen las posibilidades de que se produzcan exposiciones e infecciones humanas. Estas medidas deben llevarse a la práctica urgentemente, dándole la mayor prioridad a la protección de la salud humana.

Países asiáticos afectados por la gripe aviar

Mapa basado en Planisferio Peters

Sin indicios sobre cerdos enfermos

Ante las informaciones aparecidas en algunos medios de prensa internacionales que aseguraban que el virus que está provocando la gripe aviar en Asia se había transmitido a los cerdos, recogemos el comunicado de la FAO, de 6 de febrero, en el que se indica que hasta el momento no hay pruebas de que los cerdos formen parte de la cadena de transmisión del virus H5N1, ni en la difusión de la epidemia.

No obstante se reconoce que los virus de la gripe pueden transmitirse entre especies diferentes, entre ellas pollos y cerdos, por lo que no será ninguna sorpresa si al tomar muestras de las cavidades nasales de los cerdos, en cualquier país del mundo, se encuentran muestras del virus de la gripe en grupos reducidos de animales.

CUADRO I: influenza aviar en humanos (A fecha de 16 de febrero).

Período	Virus (subtipo)	Lugar	Nº casos (conf. lab.)	Nº fallecimientos (conf. lab.)	Fuente de la infección	Medidas adoptadas
1997	H5N1	Hong Kong	18	6	Pollos, patos, ocas	1,5 mills. aves sacrificadas
1999	H9N2	Hong Kong	7	0	Pollos	¿
2003	H7N7	Holanda. Bélgica. Alemania.	89	1	Pollos	30 mills. aves sacrificadas
2003	H5N1	Hong Kong	2	1	Pollos	22.000 aves sacrificadas
2003	H9N2	Hong Kong	1	0	Pollos	¿
2004	H5N1	Vietnam	23	15	Pollos	30 mills. aves sacrificadas
2004	H5N1	Tailandia	10	7	Pollos	30 mills. aves sacrificadas

CUADRO II: Gripe aviar en países asiáticos y USA. Año 2004.

País	Virus (subtipo)	Transmisión a las personas
Corea del Sur	H5N1	NO (de momento)
Vietnam	H5N1	SI
Japón	H5N1	NO (de momento)
Tailandia	H5N1	SI
Taiwan	H5N2	NO
China	H5N1	NO (de momento)
Camboya	H5N1	NO (de momento)
Laos	H5N1	NO (de momento)
Indonesia	H5N1	NO (de momento)
Paquistán	H7	NO
USA	H7N2	NO (subtipo no transmisible)

A la vista de la presente epidemia de gripe aviar en Asia no se puede descartar que en un futuro pueda encontrarse virus H5N1 en los cerdos que hayan estado en contacto con los pollos, por lo que la FAO recomienda que en las zonas afectadas por la presente epidemia se notifique a las autoridades cualquier indicio de cerdo enfermo, para una investigación a fondo.

Antecedentes históricos

El 1 de marzo de 2003 las autoridades holandesas notificaron un brote de gripe aviar en Holanda. Hasta abril de 2003 más de 200 granjas de aves de corral se vieron afectadas, la mayoría de ellas en zona con una muy alta densidad de este tipo de explotaciones.

En relación con este brote las autoridades adoptaron las medidas previstas en la normativa europea, y cerca de 18 millones de aves fueron sacrificadas y destruidas. La vacunación no se consideró una buena opción, dada la rapidez en la propagación del virus entre granjas y las dificultades de inocular individualmente la vacuna a las casi 100 millones de aves de corral que conforman la cabaña ganadera holandesa.

Unos días después del comienzo de la epidemia, algunos veterinarios y trabajadores que estuvieron en contacto con las aves infectadas mostraron signos de conjuntivitis. Debido a esto las autoridades holandesas decretaron medidas de protección para los trabajadores y personal de riesgo (granjeros, veterinarios,...), incluyendo el uso de guantes, gafas protectoras, mascarillas, vacunación contra el virus de la gripe humana y tratamiento profiláctico con antigripales.

Hasta el 19 de abril un total de 82 casos de conjuntivitis en humanos fueron registrados. En tres casos, trabajadores afectados transmitieron el virus aviar a sus familiares, sugiriendo esto una transmisión de la infección persona a persona limitada.

El 19 de abril las autoridades notificaron la muerte, el 17 de abril, de un veterinario de 57 años, que había visitado una granja afectada de gripe aviar el 2 de abril. La autopsia confirmó la relación directa con el virus aviar.

El 16 de abril Bélgica también notificó algunos brotes, y el 13 de mayo las autoridades alemanas confirmaron la presencia de gripe aviar en Renania del Norte-Westfalia.

En los tres países se han adoptado las estrictas medidas cautelares que establece la normativa europea, como son el sacrificio de las aves de las explotaciones afectadas, restricción de movimientos de animales vivos y estiércol, prohibición de la salida del país de animales vivos, etc.

Conviene remarcar que el subtipo del virus causante de estos brotes ha sido el H7N7, que no es el mismo que el que está devastando las explotaciones avícolas de los países asiáticos, y su repercusión en la salud pública es notablemente inferior.

En Estados Unidos se han confirmado en lo que va de año cinco focos de gripe aviar, cuatro atribuibles al serotipo H7N2 (débilmente patógeno) en los estados de Delaware, New Jersey y Pennsylvania, y un quinto brote en el estado de Tejas producido por el virus H5N2, muy virulento para las aves, pero de mucho menor riesgo para la salud pública que el H5N1. También en Canadá se ha confirmado un brote de gripe aviar atribuible a la cepa H7, débilmente patógena.

La revista 'Veterinària' agradece a PIEMA su colaboración para la realización del reportaje gráfico.

Medidas de protección de la UE

La Unión Europea ha activado una serie de medidas de protección encaminadas a evitar la entrada en nuestro territorio del agente causante de la epidemia de gripe aviar en Asia. En un principio se recogieron en las Decisiones 2004/84/CE y 2004/93/CE, actualizándose posteriormente con la Decisión 2004/122/CE, de 6 de febrero. En esta se imponen las medidas siguientes, considerando que desde los países asiáticos afectados del brote de gripe no se producían importaciones de aves de corral vivas: prohibición de la importación de carnes frescas de aves de corral, rátidas, caza de cría de pluma y caza silvestre de pluma; prohibición de la importación de preparados y productos a base de carne de las especies citadas; prohibición de la importación de alimentos y piensos no tratados para animales de compañía que contengan cualquier parte de las especies citadas, y huevos para el consumo humano y trofeos de caza, no tratados, de cualesquiera aves. También queda prohibida la importación de plumas y partes de plumas sin transformar, aves vivas distintas de las aves de corral, incluidas las aves de compañía que acompañen a sus propietarios.

Las importaciones de Tailandia de carnes frescas y preparados de carne sólo se autorizan si se acredita mediante certificado expedido por las autoridades locales sanitarias que proceden de aves sacrificadas con anterioridad al 1 de enero de 2004, o que han sido sometidas a un tratamiento térmico capaz de inactivar la posible presencia del virus.

Con fecha posterior, la Unión Europea decidió suspender también la importación de todo tipo de aves –incuyendo las de compañía– y huevos procedentes de Estados Unidos, después de que en el condado de Gonzales, Tejas, se declarará un foco altamente patógeno, producido por el virus H5N2. Este foco se confirmó el día 24 de febrero.

Dean P. Lawrence:

"En Mallorca, el trabajo veterinario tiene un nivel de profesionalidad muy alto"

Su acento extranjero lo dice todo: habla de él, de responsabilidad y de seriedad, habla de la importancia del trabajo, de su pasión por la veterinaria, pero sobre todo, habla de viajes, y de un cierto interés por lo nuevo, lo diferente, lo desconocido. Asegura que no es un aventurero, pero las circunstancias de su vida, y sobre todo aquellas que le hicieron abrir una clínica veterinaria de pequeños animales en Cala Rajada, siendo oriundo de los Estados Unidos, convierten a Dean Patrick Lawrence, como mínimo, en un trotamundos.

Y es que aunque nació en Florida hace cuarenta y dos años, no tardó en trasladarse a Alemania. Sus padres se habían separado, y su madre, de nacionalidad alemana, había decidido regresar a su país de origen llevándose consigo a sus cuatro hijos. Con apenas veintiún años, Dean Patrick inició sus estudios como médico veterinario en la Universidad de Berlín, unos estudios por los que se decidió "por cuestión familiar", ya que tenía "mucho interés en estudiar ciencias, especialmente biología y sobre todo medicina, pero en mi familia hay muchos médicos, padres, tíos, tías… de modo que pensé que sería mejor hacerse veterinario". En cuanto acabó la carrera, empezó a hacer prácticas para el instituto Göttingen de Berlín, dedicado a la investigación en animales destinados a la alimentación para el Tercer Mundo, y más concretamente a mejorar los niveles de calidad de la carne destinada al consumo humano en los países subdesarrollados. "Los estudios de veterinaria en Alemania son muy diferentes a los españoles: tenemos más ciencias biológicas, microbiología… no son estudios centrados sólo en los animales, por este motivo pude empezar a hacer prácticas con alimentación, vacunas e incluso farmacia."

Poco después marchó hacia los estados Unidos, no sin antes haberse tomado un año sabático en Turquía. Empezaba la carrera de un veterinario aventurero que ante todo pretendía "aprender lo máximo posible, promocionarme y adquirir experiencia" trabajando en los lugares más diversos relacionados con la veterinaria. De esta manera recorrió varias clínicas de pequeños animales en Estados Unidos: Newhampshire, California… fueron algunos de los lugares en los que tuvo oportunidad de ejercer.

"Entre el 94 y el 95 estuve trabajando de nuevo en Berlín, como si fuera una especie de becario, y luego empecé en una clínica más grande, especializada en traumatología y oftalmología, donde gané mucha experiencia". Y es que para este veterinario cosmopolita, amante de la responsabilidad y la seriedad, "la experiencia es la mejor formación de todas". Y precisamente la experiencia le permite ahora hacer comparaciones: "Por lo general, el trabajo en España y en Mallorca tiene un nivel de profesionalidad muy alto: los veterinarios aquí se preocupan mucho más por continuar su formación".

Pero la gran aventura estaba aún por llegar. ¿Cómo acabó en nuestra isla y más concretamente en Cala Rajada? "Vine a pasar una semana de vacaciones –explica mientras recuerda aquellos días no tan lejanos–, ya que para mí Mallorca era como la tierra prometida". Sus palabras suenan evocadoras. Por aquel entonces se buscaba un veterinario para trabajar en s'Arenal, "de modo que recogí todos mis bártulos y me fui para allá". Pero una sorpresa no muy agradable le esperaba, una sorpresa que le conduciría a montar su propia clínica: "Cuando llegué a s'Arenal, me dijeron que la persona que había puesto el anuncio, después de haber quedado conmigo, se había ido de viaje a África". Aún un punto de contrariedad se desvela en su voz, no hay que olvidar que la responsabilidad es una de las virtudes que más valora. "Me enfadé mucho, había perdido el tiempo, de modo que me dije 'se acabó el trabajar para otros'. La que por aquel tiempo era mi novia, y ahora es mi mujer, se enteró por una amiga de que necesitaban veterinarios en la zona de Cala Rajada, y allí fui para montar mi clínica".

Han pasado siete años desde entonces. Al principio los problemas derivados del lenguaje eran muchos, pero Cala Rajada es una zona eminentemente de turistas alemanes. Aun así, no desistió de aprender el castellano: "Compré libros y cada día aprendí una palabra más, poco a poco conseguí hacerme entender, sobre todo a clientes peninsulares, los mallorquines van desde siempre a un veterinario mallorquín de Capdepera –explica– me falta mucho aún para dominar el idioma de modo que pronto me apuntaré a un curso para perfeccionar, especialmente, los tiempos verbales". Afirma que también comprende el mallorquín, aunque el que se habla en Palma es más inteligible para él que el que se habla en Capdepera. No descarta, de todos modos, lanzarse a hablarlo algún día. Todo es posible. Sobre todo si se trata de este veterinario trotamundos que, a pesar de todo, no se considera ni arriesgado ni aventurero. Sólo "interesado en ver el mundo y en conocer otra gente".

La Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears

institueix el primer premi de Medicina Veterinària

El veterinari mallorquí Miguel Andrés Capó, guardonat per un estudi sobre salut laboral

El president de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears, Alfonso Ballesteros, presentà el dia 15 de gener el programa de premis d'aquesta institució per al curs 2004, entre els quals hi ha el premi de Medicina Veterinària que es convoca a la nostra comunitat autònoma. Amb el patrocini de la firma immobiliària Grup Fer, aquest premi veterinari es dirigeix a tots els doctors i llicenciats de la Unió Europea. Per altra part, l'acadèmia mèdica donà a conèixer també els autors guardonats en l'edició de premis de 2003, entre els quals figura el veterinari mallorquí Miguel Andrés Capó Martí, professor de la facultat de Veterinària de la Universitat Complutense de Madrid. Capó ja rebé el Premi Mútua Balear, sobre salut laboral, per un estudi 'in vitro' d'una neuropatologia central i perifèrica induïda per crom.

L'acte estigué presidit per Francesc Bujosa i Bartomeu Anguera, vicepresident i secretari general de la Reial Acadèmia de Medicina, respectivament, i comptà amb l'assistència del president del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears, Ramon García, qui valorà molt positivament la convocatòria del Premi Grup Fer, ja que "reconeix la realitat

de la professió veterinària com una professió de caràcter sanitari". Per altra part, Alfonso Ballesteros el presentà com "un estímul a la investigació".

La firma patrocinadora, Grup Fer, es constituí en 1972 com a empresa dedicada a la construcció i s'ha consolidat en el mercat immobiliari balear com una de les més prestigioses en promoció i venda d'habitatges. El seu símbol, un cavall, està relacionat amb el desenvolupament d'una de les ramaderies més importants d'Europa, l'Eguassada Ferrero, dirigida amb la mateixa filosofia que l'empresa constructora.

A continuació reproduïm les bases que regeixen els premis de la Reial Acadèmia de Medicina, incloent el Premi de Medicina Veterinària Grup Fer:

- 1. El Premi Fundació Mateu Orfila es concedirà a un professional sanitari seleccionat entre els currículums professionals proposats pels Col·legis Oficials de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears que tinguin relació amb les ciències de la salut.

- 2. Als altres premis podran concursar doctors o llicenciats en medicina i cirurgia o en ciències afins, de la Unió Europea. Els aspirants hauran de remetre els seus treballs abans de l'1 de juny de l'any en curs. Els patrocinadors podran divulgar les bases del concurs de cada un dels premis en els mitjans de comunicació que considerin oportuns.

- 3. Els treballs que optin als premis hauran de ser originals i inèdits, i no seran acceptats aquells que en el moment de l'adjudicació hagin estat totalment o parcialment publicats.

- 4. Els treballs estaran escrits amb el programa Word o WordPerfect de tractament de texts, a espai i mig. L'extensió dels originals serà d'un mínim de 20 folis DIN A4 per una sola cara, incloent en el text bibliografia o referències documentals, a més d'iconografia complementària.

- 5. Els originals (quatre còpies impreses i un disquet), redactats en llengua catalana o castellana, seran remesos a la Secretaria General de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears (carrer de Can Campaner, 4, baixos. 07003, Palma) sota el sistema de lema i plica, sense signatura de l'autor o autors, la identificació del qual, l'adreça i el telèfon, hauran de figurar en un sobre tancat, i identificat amb el mateix lema del treball original. Al costat del lema, hi figurarà clarament el nom del premi al qual es participa. Els premis es votaran en Sessió de Govern extraordinària de la Reial Acadèmia, amb un informe previ de la secció corresponent. En els premis patrocinats, un representant designat pel patrocinador podrà participar en les deliberacions de la secció.

- 6. La decisió del concurs serà inapel·lable i es farà pública a través de la premsa local. Igualment serà comunicada oficialment al primer autor dels treballs premiats. El lliurament dels premis tindrà lloc en la Solemne Sessió inaugural del pròxim Curs Acadèmic de 2005. El Secretari de la Reial Acadèmia reflectirà en la memòria anual una semblança del patrocinador, que podrà designar la persona que lliurarà el premi.

- 7. En cas que el treball guardonat amb el Premi de la Reial Acadèmia fos de més d'un autor, el títol d'Acadèmic corresponent, només serà atorgat, obligatòriament, al primer signant.

- 8. Els treballs premiats quedaran en propietat de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears, la qual podrà publicar-los a la revista de Medicina Balear. En aquest cas es podrà sol·licitar als autor les correccions necessàries amb la finalitat d'adaptar-los a les característiques de dita publicació.

- 9. Els premis no podran dividir-se, però podran ser declarats deserts. En aquest cas, la quantitat dels premis patrocinats es destinarà a beques concedides per un concurs convocat per a dita finalitat.

- 10. La participació en el present concurs implica l'acceptació total de les bases d'aquesta convocatòria, la interpretació de les quals serà exclusiva d'aquesta Reial Acadèmia.

CAMPANYA DE VACUNACIÓ CONTRA LA MALALTIA DE LA LLENGUA BLAVA

Ja han passat tres anys després del darrer brot de llengua blava que va afectar la cabanya ovina de les nostres illes. Però el brot es va repetir a finals de l'any passat a l'illa de Menorca i per això creim que l'exposició a la malaltia és inevitable en la nostra zona geogràfica. Finalment, després de diversos intents per persuadir el govern central que opina que no hi ha la necessitat de vacunar les nostres ovelles, es va decidir que davant del risc de contagi i possible via de pas pel ramat peninsular, compensa, amb escreix, fer l'esforç d'immunitzar els animals com a mesura preventiva de control i barrera pel pas del virus.

La campanya de vacunació es realitzarà en un temps de dos mesos, calculant que a mitjans d'abril es donarà per finalitzada la primera volta. Aquesta vacuna pot ser abortiva en els primers dos mesos de gestació, i així, a causa de la impossibilitat de conèixer quins animals es troben en aquest estat (únicament en guardes en què es dugui un apariament controlat), es vacunarien tots els animals que se'n deixen en la primera.

La vacuna emprada està composta pels serotipus 2 (que afectà les illes l'any 2000) i el 4 (que afectà Menorca l'any passat) combinats, i s'inocula a tots els ovins reproductors de més d'un mes d'edat. Per identificar els animals, s'empra un cròtal vermell en animals que ja es vacunaren l'any 2000 i es repeteixen enguany, i un de verd per als que es vacunen per primer cop. Així servirà la informació d'ajuda en posteriors controls serològics.

Si després de tots aquests controls la malaltia ens torna a afectar l'any que ve o l'altre, o en tres o quatre anys, el plantejament haurà de ser un altre molt diferent (en el cas que també arribi a la península i a França), com assumir les petitíssimes pèrdues provocades per la malaltia i llevar la malaltia de la llengua blava del llistat A de les malalties epizoòtiques, amb les corresponents i dràstiques mesures de control com el tancament de barreres per a l'exportació de remugants vius.

Tolo Palou

MULTA 'EXEMPLAR' DE L'AJUNTAMENT PER ABANDONAR UN CA A CIUTADELLA

L'Ajuntament de Ciutadella ha sancionat amb una multa de 4.500 euros a un ciutadà que pel gener de 2003 abandonà el seu ca en una via pública d'aquesta localitat menorquina. Operaris del servei de la canera municipal capturaren l'animal abandonat i el seu propietari fou localitzat a Alacant després de la lectura del microxip identificador.

La regidora de Governació, Antònia Salord, manifestà el desig que aquesta "multa exemplar" serveixi com a "toc d'atenció" per a tots els propietaris d'animals domèstics. "No es pot abandonar un ca d'aquesta manera, i menys si està famèlic, com en aquest cas", declarà Salord als mitjans de comunicació. "Si s'adopta un animal –afegí-, ha de ser per a tota la vida: no pot haver pitjor maltractament que deixar-lo abandonat".

La vigent normativa del municipi menorquí fixa les sancions per aquest tipus d'infracció, qualificada com a molt greu, entre els 1.500 i els 15.000 euros. En el cas que ens ocupa, Antònia Salord ha rebaixat la multa a menys de la meitat del màxim establert en tenir en compte que el ca no protagonitzà atacs a persones. "Amb els doblers recaptats –ha explicat-, el ca podrà viure tranquil tota la seva vida a la canera municipal". L'edil ha advertit la població que seguirà essent contundent a l'hora d'aplicar les ordenances sobre tinença d'animals de companyia.

IMPULSEN L'ADOPCIÓ DE MOIXOS PER PROTEGIR EL VOLTOR NEGRE

La Fundació per a la Conservació del Voltor Negre s'ha sumat a la campanya iniciada pel refugi d'animals del municipi de Pollença per incentivar l'adopció de moixos abandonats, alternativa a l'ús del verí com a mètode de control de la sobreproblació felina. Segons ha explicat l'esmentada fundació en una nota de premsa, un dels problemes més greus de l'abandonament de moixos "és el de la reproducció incontrolada, que pot acabar en una plaga i originar problemes sanitaris i molèsties als veïnats".

Per altra banda, la Conselleria de Medi Ambient està elaborant un projecte per desenvolupar els decrets que regularan les espècies objecte de caça i la gestió dels vedats i refugis de caça de l'arxipèlag. Entre les novetats del text, hi figura la revocació i anul·lació dels drets de aprofitament cinegètic en aquells casos que es comprovi la utilització d'esquers enverinats en els vedats de caça. Dita sanció tindrà una durada de dos a cinc anys. L'objectiu principal d'aquesta mesura és la protecció de les espècies autòctones i les d'especial interès biològic i científic, tal com és el cas del voltor negre i de rapinyaires com l'àguila peixatera, el falcó de la reina o el falcó pelegrí.

AGRICULTURA DETECTA NOUS CASOS D'ENCEFALOPATIA ESPONGIFORME BOVINA A MALLORCA I MENORCA

La Conselleria d'Agricultura del Govern de les Illes Balears ha detectat al llarg d'enguany dos nous casos d'encefalopatia espongiforme bovina a explotacions de Consell (Mallorca) i Ferreries (Menorca). Al tancament d'aquesta edició (principis de març), el total de casos confirmats pel laboratori de referència veterinària de Saragossa apuja a quinze a la comunitat balear, dotze corresponents a l'illa de Mallorca i tres a Menorca.

Els responsables del Departament d'Agricultura han destacat que la detecció d'aquests nous casos ha estat gràcies a la rigorositat amb què s'apliquen els controls veterinaris i a les constants inspeccions sanitàries que es duen a terme des de l'any 2000 en el marc del pla de vigilància de la malaltia.

Per altra part, anàlisis efectuades en vaques d'Itàlia han revelat una nova forma de prió causant d'aquesta malaltia. Els cervells de les vaques italianes analitzades presentaven cúmuls de plaques amiloïdees en lloc dels orificis detectats als cervells dels animals afectats pel prió que fins ara es coneixien. Des del punt de vista molecular, la nova varietat és molt semblant al prió implicat en molts de casos de la variant humana de Creutzfeldt-Jakob.

Assessoria Jurídica

1.- Què pot fer un veterinari quan té coneixement d'un individu que exerceix de veterinari sense ser-ho? I el Col·legi de Veterinaris davant el mateix cas?

Els veterinaris col·legiats tenen l'obligació de denunciar davant el Col·legi de Veterinaris qualsevol acte d'intrusisme professional que arribi al seu coneixement, que és com s'ha de definir l'actuació d'un no col·legiat que exerceix com a veterinari (art. 72. F dels estatuts col·legials).

El Col·legi de Veterinaris en aquests casos pot interposar denúncia penal davant les autoritats competents i és exigible que intervingui com a part perjudicada en el procediment judicial, donat que el Codi Penal contempla l'intrusisme com a delicte en l'article 403.

2-. Què pot fer un veterinari davant el coneixement que un altre exerceix sense estar col·legiat? Què pot fer el Col·legi de Veterinaris davant aquesta denúncia?

La Llei de col·legis professionals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears exigeix als professionals com a requisit indispensable per a l'exercici de les professions col·legiades trobar-se incorporat en el col·legi professional corresponent, el que es ratifica en el Codi per a l'exercici de les professions veterinàries del Consell General de Col·legis Veterinaris (que en l'article 25 estableix que tot veterinari ha d'estar inscrit en el col·legi provincial corresponent), pels Estatuts del Col·legi de Veterinaris (art. 62) i per la Llei estatal de col·legis professionals.

Per tot això, el veterinari que tingui coneixement de l'exercici de la professió per part d'un veterinari no col·legiat, igualment que en el cas anterior, té l'obligació de comunicar-ho al Col·legi de Veterinaris i aquesta institució davant dita situació té la possibilitat d'interposar igualment querella penal, si bé en el supòsit de l'exercici per veterinaris col·legiats la resposta de la jurisprudència no és unànime ja que existeixen discrepàncies quan hi ha sentències que ho consideren delicte i d'altres que, pel contrari, consideren que no ho és. Abans del Codi Penal de 1995 no hi havia cap dubte perquè estava expressament contemplat com a delicte. No obstant això, després del nou codi i amb la nova redacció aquest fet ha donat lloc a interpretacions diferents.

COL·LEGI

Altes

546 - Jordi Tarrés Call.
Des del día 1 de febrer de 2004

581 - Lourdes Hermoso Villar
Des del día 1 de febrer de 2004

664 - Mª Victoria Toledo Molina
Des del día 1 de gener de 2004

665 - Vicente Martínez Arroyo
Des del día 1 de febrer de 2004

666 - Carlos Rafael Moratinos Jaume
Des del día 1 de febrer de 2004

667 - Julio César Aller Losada
Des del día 1 de febrer de 2004

668 - Karina Pirron
Des del día 1 de febrer de 2004

669 - Jaime Auñón Mayans
Des del día 1 de febrer de 2004

670 - Carlos Llopis Grua
Des del día 1 de març de 2004

Baixes

599 - Lydia Emma Ribas Valls
Des del día 31 de desembre de 2003
197 - Francisco Magre Sanmartí
Des del día 31 de desembre de 2003
per jubilació
468 - Joana Mª Cifre Cerdá
Des del día 31 de gener de 2004
622 - Mariana Espósito Lusarreta
Des del día 31 de gener de 2004

cas clínic

Un ca de raça Boyero de Berna, mascle, i de 30 dies d'edat, es presenta a la nostra clínica perquè és molt més petit que els seus germans i encara no és capaç de desplaçar-se amb normalitat.

L'exploració física de l'animal era normal, malgrat que pesava la meitat que els seus germans. A l'exploració neurològica, hi havia una manca de reflex d'estància i una hipereflèxia de les extremitats posteriors. La resta era normal per la seva edat, de la mateixa manera que els reflexs de micció i anal. A la columna lumbar es palpa una zona irregular.

Es fa una radiografia del ca per visualitzar la columna (foto 1)
- Quin és el diagnòstic?
- Quin és el pronòstic?

(resolució a pàg. 18)

AGENDA

CURSOS

Abril

Fira d´Oví i Cabrum de Calvià

3 i 4 d'abril de 2004

Organitza: Ajuntament de Calvià
Lloc: Calvià
Informació: 971 139 100

Jornadas del Cincuentenario de la Asociación del Cuerpo Nacional Veterinario

El 31 de març i l'1 de abril a Madrid, a la seu del Mapa

El 2 d'abril a la Facultat de Veterinària de Còrdova

31/3 jornada sobre Las Producciones agroalimentarias en el Siglo XXI

1/4 jornada sobre La Seguridad Alimentaria integral

2/4 jornada sobre Los Alimentos de Alta Calidad

Organitza: Associació del CNV
Informació: www.cnveterinario.es

Abril-Maig

Congrés Europeu de Reproducció de Petits Animals

30 d'abril, 1 i 2 de maig de 2004

Organitza: AVEPA
Lloc: Gran Hotel Costa Meloneras de Canàries
Informació: inscripcions gratuïtes en proveïdors com Hill´s, Merial, Vetoquinol, Intervet i Farmadiet.
A la pàgina oficial d'AVEPA:
www.avepa.org/noticias/index.htm
o a Secretaria d'AVEPA

Maig

XV Master Universitario en Investigación, Desarrollo e Innovación en Medicamentos

Curs 2004 / 2005

Organitza: Universitat de Navarra
Lloc: Navarra
Informació: termini de sol·licitud abans del 30 de maig de 2004

Curso sobre Cojeras del Caballo Deportivo

7, 8 i 9 de maig de 2004

Organitza: Universitat de Còrdova
Lloc: Còrdova
Informació: 627 77 64 99
957 21 81 43
Fax: 957 21 88 47
Correu electrònic: an1lorij@uco.es

IV Curso Práctico de Iniciación a la Osteosíntesis

20, 21 i 22 de maig de 2004

Organitza: Sociedad Española de Traumatología y Ortopedia Veterinaria (SETOV)
Lloc: Centro de Cirugía de Mínima Invasión de Cáceres.
Informació: 927 18 10 32
Fax: 927 18 10 33
correu electrònic: ccmi@ccmi.es

IX Congreso Internacional A.N.E.M.B.E. de Medicina Bovina

Del 26 al 29 de maig de 2004

Organitza: A.N.E.M.B.E. (Asociación Nacional de Especialistas en Medicina Bovina de España).
Lloc: Palacio de Congresos de Gijón (Astúries)
Informació: 985 20 83 16
Fax: 985 96 45 69

Juny

V Congreso Mundial sobre infecciones e intoxicaciones alimentarias

Del 7 al 11 de juny de 2004

Organitza: Instituto Federal de Situación de Riesgo, Centro Colaborador FAO y OMS.
Lloc: Berlín (Alemanya)
Informació: + 49 – 30 84 12 2168
Fax: + 49 – 30 84 12 2957
Correu electrònic:
off9cewk5@bfr.bund.de

Premis

Convocatòria

Premios Real Academia de Ciencias Veterinarias de España

Organitza:
Real Acadèmia de Ciències Veterinàries

Informació:
termini d'inscripció fins al 30 de juny de 2004. Tel: 915 611 799

Premio de la Real Academia de Ciencias Veterinarias "Mariano Illera Martín"

Tema:
Medicina veterinària

Dotació:
1.500 euros i diploma

Premio de la Asociación Nacional de Veterinarios Jubilados

Tema: lliure

Dotació:
600 euros i diploma

Premio de la Dirección General de Ganadería

Tema: lliure

Dotació:
4.000 euros i diploma

Premio Laboratorios Ovejero S.A.

Tema:
microbiologia veterinària

Dotació:
1.000 euros i diploma

Caràcter internacional

Premio Andrés Pintaluba S.A.

Tema: lliure

Dotació: 1.000 euros i diploma

Premio Fundación Dr.Santiago Martín Rillo

Tema: millora de la producció i inseminació artificial en ramat porcí

Dotació:
600 euros, escultura en bronze i diploma

Caràcter internacional

Pintura al COVIB

Jim Bird

El pintor anglès Jim Bird ha presentat la seva obra al COVIB durant el primer trimestre de l'any, dins el cicle d'exposicions que es van duent a terme dins la seu col·legial. Nat a Bloxwich a 1937, Bird estudià Belles Arts i Disseny Gràfic als colleges de Walsall i de Wolverhampton, i s'instal·là a Mallorca en 1968. Després de realitzar diverses exposicions a València i Tarragona, treballà per a Edicions Poligrafa, de Barcelona, i exposà per primer cop a l'illa en 1975, a Pelaires, galeria amb la qual treballà regularment. A partir de 1980, Jim Bird s'instal·là a Nova York i obrí un estudi al barri de Brooklyn, però mantingué la seva residència a Mallorca. Entre les nombroses exposicions individuals de la dècada dels 80, es compten les de la galeria Joan Prats, de Nova York. A partir de 1997, fixà la seva residència definitiva a Santa Maria del Camí i començà a exposar també a la galeria de Palma Altair. Entre les exposicions més recents a l'illa, destaca 'Poesia Pintada' (Casal Solleric, 1998), culminació d'un treball sobre llibres cal·ligrafiats i pintats, realitzat al llarg de cinc anys, així com la seva mostra de la galeria Bennassar, de Pollença. En breu, la Llonja de Palma acollirà una gran exposició retrospectiva de la seva obra.

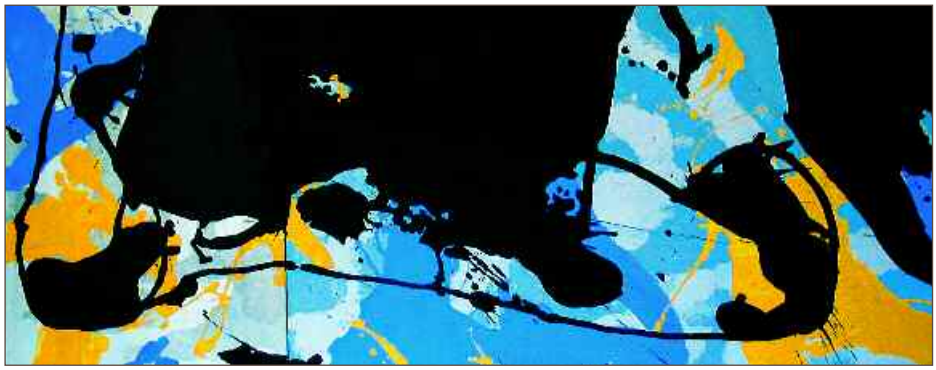

GLOSSARI MANESCAL

Diccionari terminològic veterinari de les Illes Balears

Manescal – Facultatiu que té per professió curar les malalties de les bèsties. Derivació de l'antic maresca, que té com a accepcions: cap militar, ferrer de cavalls, veterinari. L'origen primer és la paraula germànica MARHSKALK (cavaller major), compost de MARH "cavall" i SKALK "servidor". El primer document en què apareix la paraula manescal és de l'any 1.332: "en malelties curadores e en sagnies faedores, les quals totes coses se solen per los menescals espatxar".

Curiosament, la paraula manescala no identifica a la dona que es dedica a la professió de manescal, sinó a la dona o filla del manescal. La utilització majoritària de la paraula veterinari/a enfront de manescal, ha fet que aquesta darrera no s'hagi adaptat a la incorporació femenina al mercat del treball.

Porcell, -ella – Porc mascle o femella des que neix fins que el desmamen o fins que és mig fet. Etimològicament, ve del llatí porcellus. A Mallorca i Eivissa, es diu porcella a la carn d'aquest animal quan està rostida, ja sigui mascle o femella. Hi ha algunes zones de les Illes en què s'utilitza el terme "porcellar" per dir que una truja ha parit.

A Mallorca també és sinònim de nyanyo, bony produït en el front per un cop violent.

Sobrassada – Farciment de carn de porc crua, capolada i pastada amb pebre vermell, pebre coent i sal, i embotida dins un tros de budell gruixut. Etimològicament ve de l'italià sopressada, nom d'un farciment de carn de porc, paraula derivada del verb soppressare, que vol dir pitjar, comprimir. La procedència d'aquest producte es veu reflectit en un text de l'any 1.403, on el rei Martí escriu al majordom del seu fill, el rei de Sicília: "us pregam e manam que.ns trametats d'aquexes viandes qui aquí se appereellen, és a saber, sobressades, verines, salsici, callo, andoles". De totes formes, el fet que es fessin també sobressades a Sicília l'any 1.403, no prova que la invenció fos d'allà, ja que feia més de 130 anys que els catalans hi governaven.

Si coneixeu paraules de les que en voleu saber el significat o l'origen, enviau-les al Col·legi de Veterinaris i sortiran publicades en els següents números.

normativa

Identificació ovina i cabrum. El BOIB número 180, de 9 de gener, recull el reglament 21/2004 sobre identificació ovina i cabrum, pel qual es modifica el reglament 1782/2003 i les directives 92/102/CEE i 64/432/CEE

Trasllats de zones de protecció. El BOIB número 180 conté la decisió de la Comissió de la CE 2003/5306 sobre trasllats a partir de zones de protecció, que modifica la decisió 2003/828 sobre animals vacunats procedents de zones de protecció.

Malalties animals. El número 17 del BOE, de 20 de gener, publica el Reial decret 51/2004, sobre regulació de programes nacionals d'eradicació de malalties animals, pel qual es modifica el RD 2611/1996.

Aqüicultura i marisc. En el número 31, de 7 de febrer, el BOE recull el Reial decret 121/2004, sobre identificació de productes de pesca, aqüicultura i mariscs vius, frescs, refrigerats o cuits.

Grip aviar. El BOE número 31, de 7 de febrer, conté la decisió de la Comunitat Europea, de 6 de febrer, sobre les mesures de protecció adoptades davant els brots de grip aviar en determinats països asiàtics.

Millora de races equines. El número 33 del BOE publica l'Ordre 201/2004, reglament bàsic de proves de selecció de cavalls joves per a plans de millora de races equines.

Control sobre animals de tercers països. En el número 33, el BOE recull el reglament de la CE 282/2004, sobre declaració i control veterinari d'animals procedents de països tercers i introduïts en la Comunitat.

Sector lacti. El BOE número 43 informa del Reial decret 217/2004, que regula la identificació i registre d'agents, establiments i contenidors que intervenen en el sector lacti i el registre dels moviments de la llet.

resolució cas clínic

A la radiografia s'aprecia una malformació de la 2a, 3a i 4a vèrtebres lumbars, amb una manca de desenvolupament del cos vertebral. Això és el que s'anomena una hemivèrtebra.

Les hemivèrtebres són malformacions vertebrals congènites que es produeixen per la manca de fusió dels centres d'ossificació dret i esquerre dels cossos vertebrals. Es troba amb certa freqüència en Boston Terriers i Bull dogs, i ocasionalment en altres races. En funció de la localització i del grau de compressió medul·lar, pot no haver-hi dèficit neurològic o pot haver-hi atàxia de les extremitats posteriors, paraparesi o paraplegia. Quan hi ha dèficit neurològic, aquest es manifesta quan l'animal és jove i pot augmentar d'una manera molt lenta amb l'edat, malgrat que en general no és una malaltia progressiva. La deformitat vertebral s'aprecia amb una radiografia simple, però en cas de dèficit important, és necessari fer una mielografia per tal d'apreciar el grau de compressió medul·lar.

En aquest cas, tenim una lesió que comença a la 2a vèrtebra lumbar, i que en cas de produir una compressió important ens hauria de donar un quadre de neurona motriu superior a les extremitats posteriors, bufeta i esfínter anal, i de neurona motriu inferior als músculs espinals del segment. En ser un animal molt jove, en què els reflexs encara no estan ben desenvolupats, i l'exploració neurològica era aparentment normal, vàrem optar per esperar un mes per tornar a avaluar l'animal. Pensàvem que la incapacitat per suportar el seu propi pes es devia a una manca de desenvolupament de la musculatura de les extremitats posteriors. Un animal amb un cert grau d'atàxia necessita una major fortalesa de les extremitats per compensar-ne la manca de coordinació.

Al cap d'un mes, el ca ja era capaç de desplaçar-se (foto 2), malgrat que tenia atàxia de les extremitats posteriors. L'exploració neurològica era normal, no hi havia dèficit de propiocepció i els reflexs espinals eren normals.

A l'any d'edat, el quadre neurològic no havia progressat. La imatge radiològica mostrava una formació incompleta de la 2a, 3a i 4a vèrtebres lumbars, amb un grau important de cifosi, però sense compressió aparent (foto 3). L'animal presentava un cert grau d'atàxia, però era capaç de caminar i córrer sense problemes, malgrat que carregava la major part del pes en les extremitats anteriors (foto 4). L'exploració neurològica era normal.

Actualment, el ca té quatre anys d'edat i segueix igual, sense que s'aprecïi una progressió en la seva malaltia. El propietari no ha volgut practicar-li mai una mielografia, que ens permetria veure el grau de compressió medul·lar, però el quadre neurològic lleu i la manca de progressió ens indica que aquesta és mínima.

Davant de qualsevol malformació vertebral, s'han de valorar el quadre neurològic i l'evolució abans d'establir un pronòstic definitiu. Aquests animals tindran un desenvolupament més lent que els seus germans, però poden mantenir una bona qualitat de vida, que serà la que determinarà la viabilitat de l'animal.

Mireia Mayol i José Marín
Hospital Veterinari Calandrí
Palma

2

3

4

Davant, sistemes
que et donen **comoditat**.

Darrera, persones
que et donen **confiança**.

Sistemes d'autoservei. **Comoditat i confiança**

sanostra.net · www.sanostra.es · fon "SA NOSTRA" · CAIXERS AUTOMÀTICS

"SA NOSTRA"

CAIXA DE BALEARS

Amb el coneixement de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació. Govern de les Illes Balears. 01/10/08